

Yksityistiet 1.1.2019 alkaen

Uusi yksityistielaki (560/2018) tuli voimaan 1.1.2019. Tähän infopakettiin on koottu uuteen lakiin pohjautuvaa yleistä tietoa tiekunnan hallintoon liittyvistä asioista.

Tiekunnan kokouksen koollekutsuminen:

- ✚ Tiekunnan kokouksen kutsuu koolle hoitokunta, toimitsijamies tai muu tiekunnan säännöissä määritelty taho.
 - Tieosakas voi hakea ely-keskukselta lupaa kutsua kokous koolle, jos koollekutsuja laiminlyö koollekutsumisen.
- ✚ Kokouskutsu on toimitettava aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään kaksi viikkoa ennen kokousta.
- ✚ Kokousta ei voi enää kutsua koolle lehti-ilmoituksella. Kutsu lähetetään kirjeitse kaikille osakkaille ja käyttömaksun maksajille. Käyttömaksun maksajat voivat osallistua oman asiansa käsittelyn ajan (käyttömaksu), eikä heillä ole äänioikeutta tiekokouksessa.
- ✚ Osakas ja käyttömaksun maksaja voivat ilmoittaa myös sähköpostiosoitteensa kokouskutsun ja kokousasiakirjojen lähettämistä varten. Sähköpostiosoite ilmoitetaan tiekokouksessa.

Kokouskutsussa mainittavat tiedot:

- ✚ Aika ja paikka, myös kunta.
- ✚ Esityslista.
- ✚ Maksuunpanoluettelo. Jos maksuunpanoluettelo ei lähetetä kokouskutsun liitteenä, kokouskutsussa on mainittava maksuunpanoluettelon nähtävilläolopaikka. (Maksuunpanoluettelo on pidettävä tieosakkaiden nähtävänä vähintään kahden viikon ajan ennen kokousta.)
- ✚ Hoitokunnan pöytäkirjan nähtävilläolopaikka. Hoitokunnan tai toimitsijamiehen päätökset on pidettävä nähtävänä kahden viikon ajan ennen kokousta.
- ✚ Tienpitoa koskevat merkittävät asiat (kaikki "isot" asiat).
- ✚ Kokousasiakirjoihin liitetään myös tiekunnan säännöt. (Säännöt hyväksytään aina tiekokouksessa.)
- ✚ Suosituksena on, että kokouskutsuun liitetään kaikki käsittelyyn otettavat asiakirjat.

✚ Ylimääräisen kokouksen kutsussa on mainittava kaikki asiat, joista on tarkoitus päättää.

✚ **Kokousmenettely:**

✚ Tiekunnan kokous ei ole julkinen. Ainoastaan osakkailla ja käyttömaksun maksajilla on läsnäolo-oikeus.

✚ Tiekunnan kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä puhelinkokouksena, videoyhteyden välityksellä (esimerkiksi Skype) tai muuta tietoteknistä järjestelmää käyttäen, jos tiekunnan kokouksessa niin päätetään tai tiekunnan säännöissä niin määrätään.

✚ Äänestyksessä huomioidaan tieyksikkömäärät. Henkilökohtainen äänimäärä ei saa ylittää 30 prosenttia kokouksessa edustettuina olevien yksiköiden kokonaisuudesta. **HUOM.!** Äänimäärä voi toisen osakkaan valtakirjalla ylittää 30 prosenttia.

✚ Poikkeukset, jotka edellyttävät yksimielistä päätöstä:

- Jos tiekunnan säännöissä poiketaan yksityistielain säännöksistä, tiekunnan on hyväksyttävä säännöt yksimielisesti (51. § 2. mom.).
- Ulkopuolisen toimijan valtuuttaminen huolehtimaan tien hallinnoinnista ja tienpidosta korkeintaan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Toimija ottaa tienpitovastuun ja perii tiemaksut korvauksena toimeksiannosta.

✚ Kokouksesta pidetään pöytäkirjaa, josta päätökset käyvät selkeästi ilmi.

Kokouksen jälkeen:

✚ Pöytäkirjan tulee olla nähtävänä viimeistään 14 päivän kuluttua kokouksen päättymisestä.

✚ Oikaisuvaatimus tiekunnan, toimitsijamiehen tai hoitokunnan päätöksestä on esitettävä tiekunnalle 30 päivän kuluessa päätöksen tekemisestä.

✚ Moitekanne (valitus) tiekuntaa vastaan on nostettava maa- ja metsätalouden oikeusministeriön päätöksellä kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Kanteen perusteet:

- Asian käsittelyssä ei ole noudatettu menettelyä koskevia yksityistielain säännöksiä tai tiekunnan sääntöjä.
- Päätös on yksityistielain tai tiekunnan sääntöjen vastainen.
- Päätös loukkaa tieosakkaan tai muun asianosaisen oikeutta tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta.

✚ Jos päätöksen johdosta on tehty oikaisuvaatimus, joka on käsitelty tiekunnan kokouksessa tai toimielimessä, voi moitekanteen nostaa maa- ja metsätalouden oikeusministeriön päätöksellä 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksisaamisesta.

- ✚ Tiekokous on pidettävä vähintään joka neljäs vuosi. Tiekunnan kokouksen ajankohdasta voidaan päättää tiekunnan kokouksessa tai säännöissä. Tiekunnan kokous on lisäksi pidettävä, jos vähintään neljännes tieosakkaista vaatii kokousta pidettäväksi.

P.S. Vanhan Vaasan läänin alueella maoikeutena toimii Pohjanmaan käräjäoikeus:
Korsholmanpuistikko 43, 65101 Vaasa, puh. 029 556 4100.

Tiekunnan toimielin

- Joko hoitokunta tai toimitsijamies.
- Hoitokunnassa on 3–5 varsinaista jäsentä, ellei säännöissä muuta määrätä.
- Jos varsinaisia jäseniä on kolme, on valittava ainakin yksi varajäsen.
- Toimitsijamiehelle on suositeltavaa valita sijainen.
- Hoitokunta tai toimitsijamies valitaan enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan. Edellä mainittuihin tehtäviin valittavalta on hankittava suostumus. Valittava henkilö voi olla muukin kuin tieosakas. Toimitsijamiehellä ja hoitokunnan jäsenellä on oikeus saada tehtävästään palkkio sekä korvaus tehtävästä heille aiheutuneista kustannuksista. Palkkio on verotettavaa tuloa, jonka tilittää tiekunnan toimielin.

Esimerkki esityslistasta

1. Kokouksen avaus
 - a. Kokouksen avaa koollekutsuja.
2. Puheenjohtajan ja sihteerin sekä pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta
 - a. Kokoukselle valitaan puheenjohtaja, sihteeri jne.
 - b. Pöytäkirjantarkastajat voivat toimia myös ääntenlaskijoina.
3. Läsnäolijoiden ja äänimäärien toteaminen
 - a. Äänioikeus tieyksiköiden mukaan. Henkilökohtainen äänimäärä ei saa ylittää 30 prosenttia kokouksessa edustettuna olevien yksiköiden kokonaismäärästä. Äänimäärä voi ylittää 30 prosenttia, jos osakkaalla on valtakirja toiselta osakkaalta.
4. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
 - a. Miten kokous on kutsuttu koolle.
 - b. Jotta kokous on päätösvaltainen, vähintään yhden tieosakkaan on oltava paikalla.
5. Esityslistan hyväksyminen
 - a. Kaikkien isojen asioiden on aina oltava mukana alkuperäisellä esityslistalla. Pienempiä asioita voidaan lisätä listalle kokouksessa.
6. Tiekunnan edellisen varainhoitokauden tilitys ja tilityksen tarkastajien lausunto
 - a. Tilityksestä vastaa hoitokunta tai toimitsijamies. Yksinkertainen kirjanpito, josta käyvät ilmi tulot ja menot, riittää.
 - b. Tilityksen tarkastamiseen on kaksi vaihtoehtoa:
 - i. Tilitys tarkastetaan kokouksessa.
 - ii. Tilityksen tarkastavat kaksi edellisessä kokouksessa valittua tilityksen tarkastajaa, jotka antavat kokouksessa kirjallisen tarkastusselostuksen.
 - c. Perusparannusten poisto aika on 15 vuotta.

7. Tiekunnan edellisen varainhoitokauden tilinpäätöksen vahvistaminen sekä vastuuvapauden myöntäminen toimielimelle ja taloushallinnolle edelliseltä varainhoitokaudelta
 - a. Hyvään kokoustapaan kuuluu, että hoitokunta tai toimitsijamies ei osallistu vastuuvapauden myöntämisen käsittelyyn vuosikokouksessa.
 - b. Toimitsijamies tai hoitokunnan jäsen ei saa osallistua hänen ja tiekunnan välistä taloudellisesti merkittävää sopimusta koskevan eikä muunkaan sellaisen merkittävän asian käsittelyyn eikä ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa tiekunnan edun kanssa.
8. Talousarvion ja toimenpideohjelman vahvistaminen seuraavaa varainhoitokautta varten
9. Tieyksikkölaskelman tarkastaminen ja mahdollisten muutosten vahvistaminen
 - a. Suosituksena on, että tieyksikkölaskelma tarkastetaan vuosittain ja laskelmaan hyväksytään tarvittavat muutokset.
10. Tiemaksujen maksuunpanoluettelon vahvistaminen ja eräpäivä

Maksuunpanoluettelo voidaan ottaa käyttöön, kun se on hyväksytty kokouksessa. (Huom.! Valitusaikaa ei tarvitse ottaa huomioon. Jos maksu muutoksenhaun johdosta poistetaan tai sitä alennetaan, liikaa maksettu määrä palautetaan 6 prosentin korolla.)
11. Hoitokunnan jäsenten ja tilityksen tarkastajien palkkiot
 - a. Heillä on oikeus saada kohtuullinen korvaus.
12. Hoitokunnan jäsenten tai toimitsijamiehen valinta
 - a. Hoitokuntaan valitaan 3–5 varsinaista jäsentä (tai sääntöjen mukainen määrä).
 - b. Jos hoitokunnassa on kolme jäsentä, valitaan ainakin yksi varajäsen.
 - c. Hoitokunta valitsee varsinaisten jäsentensä keskuudesta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, ellei tiekunta ole heitä valinnut.
 - d. Vaihtoehtoisesti valitaan toimitsijamies ja hänen sijainen.
13. Tilityksen tarkastajien ja varajäsenten valinta
14. Pöytäkirjan nähtävilläpitopaikka ja -aika
15. Pöytäkirjanotteista ja jäljennöksistä perittävät maksut
 - a. Tiekuunnalla on oikeus periä maksua oteista ja jäljennöksistä.
 - b. Kaikilla tieosakkailla ja muilla, joita kokouksessa käsitellyt asiat koskevat, on oikeus pyynnöstä saada ote tai oikeaksi todistettu jäljennös pöytäkirjasta.
16. Tiekuunnan seuraavan kokouksen ajankohta
 - a. Viimeistään neljän vuoden kuluttua.
17. Tieosakkaiden aloitteiden käsittely
18. Muutoksenhaku
 - a. Oikaisuvaatimus tiekunnan, toimitsijamiehen tai hoitokunnan päätöksestä on esitettävä tiekuunnalle 30 päivän kuluessa päätöksen tekemisestä (§ 64).
 - b. Moitekanne (valitus) tiekuntaa vastaan on nostettava maaoikeutena toimivassa käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä (§ 65).

19. Kokouksen päättäminen

- a. Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Lisätietoja yksityistielaista 560/2018

1. Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen § 30

- Sijoitusluvan kaapeleiden ja vastaavien laitteiden sijoittamiseksi tiealueelle antaa hoitokunta tai toimitsijamies. Ennen suostumuksen antamista toimitsijamiehen tai hoitokunnan on ilmoitettava asiasta tieosakkaille. Ilmoitus on toimitettava tieosakkaille niin kuin tiekunnan kokouskutsu on toimitettava. Jos joku tieosakkaista vastustaa sijoittamista 21 päivän kuluessa toimitsijamiehen tai hoitokunnan ilmoituksen antamisesta, asiasta on päätettävä tiekunnan kokouksessa.

2. Liittymät ja liikennemerkit § 26

- Väylävirasto vastaa maantieliittymän liittymärummun sekä stop- ja kolmiomerkkien kunnossapidosta (maantielaki § 38, uusi tieliikennelaki § 71–72).
- Kunta vastaa katuliittymien stop- ja kolmiomerkeistä.
 - Kunta ei vastaa katuliittymän liittymärummusta.
- Yksityistiehen liittynyt vastaa liittymän ja rummun kunnossapidosta.
- Pysyvän liikenteenohjauslaitteen, myös tiepuomin, asettamiseen yksityistielle tarvitaan kunnan lupa (vanha tieliikennelaki § 51, uusi tieliikennelaki § 71).
 - Tiekunta päättää tilapäisistä liikennemerkeistä kuten painorajoitusmerkeistä ja tietyömerkistä.

3. Tiekunnan säännöt § 51

- Tiekunta voi laatia ja hyväksyä itselleen säännöt joustavoittamaan tiekunnan asioiden hoitamista ja selventämään yksityistielain säännöksiä tieosakkaille. Säännöt liitetään aina kokouskutsuun.
- Säännöissä voidaan poiketa yksityistielain säännöksistä, jos se on erikseen sallittu.
- Säännöt on ilmoitettava kiinteistötietojärjestelmään (Maanmittauslaitokselle), jotta säännöt tulevat oikeudellisesti sitoviksi.
- Jos tiekunnan säännöissä poiketaan yksityistielain säännöksistä, tiekunnan on hyväksyttävä säännöt yksimielisesti.
 - Yksityistielain säännöksistä voidaan poiketa seuraavissa asioissa:
 - Hoitokunnan jäsenmäärä (§ 53)
 - Nimenkirjoitusoikeus (§ 56)
 - Täydentävät koollekutsumistavat (§ 61)
 - Kokouksen kutsuaika (§ 61)
 - Ulkopuolinen kokouspöytäkirjanpitäjä (§ 62)
- Yksityistielain säännösten mukaiset säännöt voidaan hyväksyä kokouksessa yksinkertaisella enemmistöllä.
 - Yksinkertaisella enemmistöllä voidaan päättää muun muassa:
 - Kokouksen pitämisestä sähköisessä toimintaympäristössä (§ 58)
 - Kokousajankohdasta (§ 60)
 - Kokoustiheydestä (§ 60)
 - Osoitteenmuutosten ilmoitusvelvollisuudesta (§ 60)
 - Yksityisteiden tieliittymien kunnossapidosta (§ 26)

4. Hoitokunnan ja toimitsijamiehen velvollisuus pitää pöytäkirjaa suoritetuista toimenpiteistä

- Hoitokunnan tai toimitsijamiehen on pidettävä pöytäkirjaa tekemistään päätöksistä.

5. Tien kunnossapito

- Tie on pidettävä tieosakkaiden liikennetarpeen edellyttämässä kunnossa.
- Jos tie tai sen osa ei ole kenellekään tieosakkaalle välttämätön talvella, talvikunnossapito voidaan siltä osin jättää tekemättä.
- Liikenneturvallisuus on huomioitava siten, että esimerkiksi tie hiekoitetaan viimeiselle pysyvälle asutukselle tai palvelupaikalle asti, jos sen on liikenneturvallisuuden kannalta tarpeen.

6. Rakentamiskustannusten jakaminen

- o 15 viime vuoden aikana tapahtuneen tien rakentamisen tai perusparannuksen kustannuksia (poistoperiaate, 1/15 vuodessa) voidaan periä:
 - Uudelta tieosakkaalta, joka on tietoisuudessa saanut tienkäyttöoikeuden.
 - Osakkaalta, jonka tienkäyttö lisääntyy (jos osakas esimerkiksi rakentaa kesämökin tien varrelle, jossa on aiemmin ollut metsää).
 - Käyttömaksun maksajalta, kun maksuvelvollisuus ei ole tilapäinen.

7. Tietosuojaseloste (GDPR)

- o Tiekunnalla on oltava tietosuojaseloste.
- o Rekisterinpito-oikeus perustuu yksityistielakiin.
- o Tiekunta valitsee rekisterin vastuu- ja yhteys henkilön.
- o Vastuuhenkilö vastaa tietojen säilytyksen suojauksesta.
- o Rekisterin tietoja ei saa jakaa ulkopuolisille viranomaisia lukuun ottamatta.
- o Selosteeseen voi sisältyä
 - tieosakkaiden nimet ja yhteystiedot
 - tiekunnan nimi, tiekunnan osakkaat, heidän osuutensa tieyksiköistä sekä tiemaksutiedot
 - tiedot tieyksikköjaon perusteena olevista kiinteistöistä.

8. Kunnan tielautakunnat lakkaavat

- o Tielautakuntien tehtävät, jotka perustuvat aiempaan lakiin yksityisistä teistä, lakkaavat 31.12.2019. Vuoden 2019 aikana viedään päätökseen vireillä olevat, yksityisteitä koskevat asiat. Tielautakunnat käsittelevät ainoastaan vuonna 2018 tai sitä aiemmin käsiteltäviksi tulleet asiat.

9. Tiekunnan ilmoitusvelvollisuus

Tiekunnan yhteystietojen muuttumisesta ilmoitetaan kiinteistötietorekisteriin (Maanmittauslaitokselle)

Maanmittauslaitos pitää rekisteriä tiekuntien hallinnassa olevista yksityisistä teistä. Tiekunnan yhteystiedot sekä toimitsijamiehen tai hoitokunnan puheenjohtajan yhteystiedot ilmoitetaan kiinteistötietorekisteriin.

Ilmoituksen voi tehdä Maanmittauslaitokselle seuraavan linkin kautta:

https://www.maanmittauslaitos.fi/lomakkeet/tiekunnan_yhteystiedot_

Tiedot liikennerajoituksista (nopeus- ja painorajoitukset, ajokiellot, puomit) ilmoitetaan Digiroad-tietojärjestelmään

Tietojärjestelmän tietoja käyttävät esimerkiksi navigaattorifirmat, pelastuslaitos ja metsä- ja elintarviketeollisuuden reittisuunnittelijat.

Ohjeet tietojen ilmoittamista varten löytyvät seuraavan linkin kautta:

<https://vayla.fi/avoindata/digiroad/yksityistietojen-lisaaminen-digiroadiin#.XJv5uQUmUk>

Tiedot palkoista, palkkioista ja korvauksista ilmoitetaan sähköiseen tulorekisteriin

Ohjeet tietojen ilmoittamista varten löytyvät seuraavan linkin kautta:

<https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/>

Pöytäkirja ja tilinpäätös toimitetaan kuntaan

Jotta kunta voi myöntää yksityistielle avustusta, tiekunnan on lähetettävä tai toimitettava kuntaan tilinpäätös ja pöytäkirja tiekunnan kokouksesta sekä tiekunnan yhteystiedot sisältäen sähköpostiosoitteen. Yhteystietojen tulee olla ajan tasalla myös kiinteistötietorekisterissä. Pöytäkirjan, tilinpäätöksen ja yhteystiedot voi lähettää kuntaan sähköpostitse osoitteeseen tekniska@mustasaari.fi.

Kjell Sundsten

Tiemestari

Mustasaaren kunta